

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pakeisti Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), siekiant suderinti juose nustatytą teisinį reguliavimą su 2023 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiu Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 1, 5, 11¹, 16, 19, 20, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymu Nr. XIV-1190 (toliau – Pakeitimo įstatymas).

Nutarimo projektu siūlomi šie Nuostatų pakeitimai:

1. Siūloma patikslinti tėvystės išmokų apskaičiavimo ir mokėjimo nuostatas:
  - 1.1. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, taip pat atsižvelgiant į tai, kad savarankiškai dirbantiems asmenims netaikomos Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) nuostatos, Nuostatuose įteisinama tėvystės išmokos mokėjimo trukmė (Nuostatų 49¹ punkto pirmasis sakiny) ir tėvystės išmokos išmokėjimo terminas (Nuostatų 49² punktas).
  - 1.2. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, įvertinus tai, kad įvaikinimo atveju tėvystės išmoka mokama kitaip nei gimus vaikui, Nuostatų 49¹ punkte (antrasis sakiny) nustatoma, kaip gali būti skaidomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, o Nuostatų 49³ punkte – kada mokama tėvystės išmoka už antrą tėvystės atostogų dalį ar pasirenkamą antrą tėvystės laikotarpio dalį.
  - 1.3. Siekiant aptarti atvejus, kaip tėvystės išmoka skiriama ir mokama tais atvejais, kai tėvystės atostogos skaidomos į dvi dalis su pertrauka, Nuostatų 49⁴ punkte įteisinama, kad teisė į antrąją tėvystės išmokos dalį nustatoma ir asmens vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis, apribotas minimaliu ir maksimaliu kompensuojamojo uždarbio dydžiu, apskaičiuojamas iš naujo.
  - 1.4. Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatų 51 punkte įteisinta tėvystės išmokos mokėjimo nuostata, ši formuluotė, ją patikslinus, perkeliama į IX skyrių (Nuostatų 93¹ punktas).
  - 1.5. Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis DK 133 straipsnio 1 dalimi, tėvystės atostogos gali būti skaidomos į ne daugiau kaip dvi dalis, Nuostatų 50¹ punkte siūloma nustatyti, kad jei gimęs vaikas miršta arba jei gimsta negyvas vaikas ir dar nebuvo prasidėjusios apdraustojo asmens tėvystės atostogos ar tėvystės laikotarpis (ar jų dalis), tėvystės išmoka turinčiam teisę ją gauti asmeniui išmokama visa, t. y. išmokama vienu kartu už visą ne ilgesnį nei 30 kalendorinių dienų

laikotarpį. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad gali būti situacijų, kai iki gimusio vaiko mirties jau būna pasinaudota pirma tėvystės atostogų dalimi ar pirma pasirinkto tėvystės laikotarpio dalimi, Nuostatų 50¹ punkte siūloma aptarti ir šiuos atvejus.

1.6. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Nuostatų 50² punkte nustatoma, kaip bus skiriama ir mokama tėvystės išmoka tais atvejais, kai, suteikus dalį tėvystės atostogų ar pasirinkus dalį tėvystės laikotarpio, šių prasidėjusių tėvystės atostogų laikotarpiu ar pasirinktu tėvystės laikotarpiu miršta vaikas, prasidėjusių tėvystės atostogų laikotarpiu ar pasirinktu tėvystės laikotarpiu jos pratęsimos likusiam nepanaudotam iki 30 kalendorinių dienų laikotarpiui.

2. Siūloma patikslinti vaiko priežiūros išmokų apskaičiavimo ir mokėjimo nuostatas:

2.1. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, taip pat įvertinus tai, kad vaiko gimimo diena ne visada sutampa su vaiko priežiūros išmokos mokėjimo pabaigos diena (pvz., pasirinkus gauti vaiko priežiūros išmoką 18 mėnesių), Nuostatų 54 punkte siūloma patikslinti, kad vaiko priežiūros išmoka mokama ir dieną, kurią vaikui sueina 18 mėnesių ar 24 mėnesiai.

2.2. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Nuostatų 59¹ punkte nustatoma, kaip skiriama ir mokama vaiko priežiūros išmoka kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjui tais atvejais, kai vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas netenka teisės gauti vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį (pvz., miršta).

2.3. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Nuostatų 59² punkte nustatoma, kaip skiriama ir mokama vaiko priežiūros išmoka už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį tais atvejais, kai vaikas įvaikinamas.

2.4. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Nuostatų 59³ punkte nustatoma, kaip skiriama ir mokama vaiko priežiūros išmoka antrajam iš įtėvių tais atvejais, kai pirmajam dėl vaiko priežiūros išmokos besikreipusiam asmeniui (įmotei ar įtėviui) įvaikinto vaiko priežiūros atostogos buvo suteiktos nepraėjus DK 134 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą.

3. Siūloma patikslinti socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo nuostatas:

3.1. Įgyvendinant Pakeitimo įstatymą, pagal kurį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymu, motinystės socialiniu draudimu draudžiami asmenys, kuriems tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos nesuteikiamos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui turės pateikti pranešimą apie pasirinktą tėvystės laikotarpį ar vaiko priežiūros laikotarpį, tikslinami Nuostatų 64, 71 punktai, 69.4, 69.5, 70.4, 70.5 papunkčiai. Pažymėtina, kad atskira pranešimo apie pasirinktą tėvystės laikotarpį ar vaiko priežiūros laikotarpį forma nebus tvirtinama, šį pranešimą asmenys pateiks kartu su prašymu.

3.2. Atsižvelgiant į tai, kad tėvystės išmokai ir vaiko priežiūros išmokai gauti įvaikinimo atveju turi būti pateikti papildomi dokumentai, įrodantys vaiko įvaikinimo faktą, Nuostatų 69.4, 69.5, 70.4, 70.5 papunkčiai atitinkamai papildomi, nurodant, kokie dokumentai turi būti pateikti.

3.3. Atsižvelgiant į tai, kad DK 134 straipsnio 3 dalyje įteisintos dviejų mėnesių trukmės atostogos vaikui prižiūrėti ir į tai, kad mėnesiai turi skirtingą dienų skaičių, Nuostatų 66¹ punkte, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, reglamentuojama dviejų mėnesių laikotarpio, kuriam galės būti skiriama ir mokama vaiko priežiūros išmoka, samprata. Pažymėtina, kad nuostata, jog mėnuo – 30 kalendorinių dienų, siūloma atsižvelgiant į Nuostatų 15 punkto nuostatą.

3.4. Atsižvelgiant į tai, kad neperleidžiamos dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogos bus suteikiamos už kiekvieną vaiką atskirai, tikslinamas Nuostatų 71 punktas, nustatant, kad jei vaiko priežiūros išmokos gavėjas, kuriam suteiktos vaiko priežiūros atostogos, kreipiasi dėl vaiko priežiūros išmokos už kitą vaiką, jis turi pateikti įsakymo (potvarkio) dėl vaiko priežiūros atostogų suteikimo vaiko priežiūrai kopiją, nuorašą ar išrašą dėl kiekvieno vaiko.

3.5. Įgyvendinant Pakeitimo įstatymą, pagal kurį Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai turės nustatyti, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, Nuostatų 73¹ punkte reglamentuojama, kaip nustatomos Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 22 straipsnio 5 dalyje nurodytos aplinkybės. Atitinkamai Nuostatų 69.5 ir 70.5 papunkčiuose papildomas dokumentų, teikiamų vaiko priežiūros išmokai gauti, sąrašas.

3.6. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Nuostatų 83 punktą siūloma papildyti nuostata apie mokėtinos vaiko priežiūros išmokos dalies apskaičiavimą, kai mėnesį, už kurį ši išmoka mokama, keičiasi procentinis jos dydis.

3.7. Įgyvendinant Pakeitimo įstatymą, kuriame patikslintos nuostatos dėl motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų mokėjimo turint kitų pajamų ir (ar) išmokų, tikslinamas Nuostatų 83 punktas, taip pat Nuostatai papildomi nauju 83¹ punktu.

3.8. Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis DK 133 straipsnio 1 dalimi, tėvystės atostogos gali būti skaidomos į ne daugiau kaip dvi dalis, Nuostatų 93¹ punkte nustatoma, kaip tėvystės išmoka bus mokama, jei bus pasirenkamos nepertraukiamos tėvystės atostogos ar nepertraukiamas tėvystės laikotarpis arba jei tėvystės atostogos suteikiamos ar tėvystės laikotarpis pasirenkamas dalimis.

4. Nutarimo projektu taip pat siūloma atlikti kitus redakcinio pobūdžio pakeitimus:

4.1. Papildoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“ preambulė naujomis nuorodomis į atitinkamus Įstatymo straipsnius.

4.2. Įgyvendinant Pakeitimo įstatymą, kuriame nustatyta, kad, apskaičiuojant vaiko priežiūros išmokos dalį, gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis turi būti apribojamas minimaliu ir maksimaliu kompensuojamojo uždarbio dydžiu, Nuostatai papildomi 6¹ ir 6² punktais, juose nustatant, koks yra minimalus ir maksimalus vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis vaiko priežiūros išmokai apskaičiuoti.

4.3. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, tikslinami Nuostatų 59 ir 84 punktai.

4.4. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, taip pat įgyvendinant Pakeitimo įstatymą, kuriame nustatyta, kad tėvystės išmoka mokama ne tik tėvystės atostogų, suteiktų pagal DK 133 straipsnį, laikotarpiu, bet ir pasirinktu tėvystės laikotarpiu, kad vaiko priežiūros išmoka mokama ne tik vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal DK 134 straipsnį, laikotarpiu, bet ir vaiko priežiūros laikotarpiu, tikslinami Nuostatų 50 ir 94 punktai, o Nuostatų 49², 49³, 49⁴, 50¹, 50², 59, 59², 66¹, 93¹ punktų nuostatos atitinkamai papildomos.

4.5. Atsižvelgiant į pakeistą Pakeitimo įstatymo 22 ir 24 straipsnių dalių numeraciją, tikslinamos Nuostatų 57, 79 ir 83 punktų nuostatos.

Nutarimo projektu teikiamų siūlymų numatomas teisinio reguliavimo poveikis nevertinamas, nes juo įgyvendinamas priimtas Pakeitimo įstatymas, kurį rengiant buvo atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

Priimtam nutarimui įgyvendinti kitų teisės aktų keisti, priimti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

Priimtam nutarimui įgyvendinti papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų nereikės. Sutaupyti lėšų nenumatoma. Lėšų poreikis buvo numatytas priimant Pakeitimo įstatymą, kurį įgyvendina Nutarimo projektas.

Nutarimo projektas 2022 m. spalio 4 d. buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos

teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba). Su Finansų ministerija Nutarimo projektas suderintas be pastabų. Į Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Į Fondo valdybos pastabas atsižvelgta, patikslintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Fondo valdybos specialistais. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vyresnioji patarėja Donata Telišauskaitė-Čekanavičė (tel. 8 658 58 791, el. p. donata.telisauskaite@socmin.lt) ir Socialinio draudimo grupės patarėja Vilma Pečė (tel. 8 658 60 623, el. p. vilma.pece@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 7 lapai.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 7 lapai.

Ministrė

Monika Navickienė